

Chris Reij brengt eindelijk goed nieuws uit de Sahel

De Sahel is veel groener geworden, ontdekte Chris Reij, onderzoeker bij het Centrum voor Internationale Samenwerking. De mediabelangstelling voor zijn verhaal is groot.

TEKST: WELMOED VISSER

FOTO: JORDI HUISMAN

Het gaat goed met de Sahel. Waarom weet bijna niemand dat?

“Dat heb ik me ook vaak afgevraagd. Een belangrijke reden is dat die boodschap niet past in het bestaande plaatje: in onze ogen is alles daar kommer en kwel, maar de werkelijkheid is veel genuanceerder. Verder speelt mee dat het geen grootschalige beplantingsprojecten zijn die de Sahel groener hebben gemaakt, maar initiatieven van de boeren zelf. Die werden lange tijd niet gemonitord. Toen ik in 2004 na tien jaar terugkwam in Niger, geloofde ik mijn ogen niet: overal waar in de jaren negentig nog kale duinen waren, groeiden nu bomen. We zijn het gaan onderzoeken en het bleek in totaal te gaan om een gebied dat groter is dan Nederland, in landen als Niger, Mali, Burkina Faso en Ethiopië.”

Hoe komt dat?

“Bij de voedselcrisis halverwege de jaren tachtig gaf een Australische ontwikkelingswerker de boeren in Niger voedselhulp als ze beloofden te zullen zorgen voor de bomen die spontaan op hun land groeiden. Het land en de bomen werden tot die tijd gezien als bezit van de staat, waardoor niemand er zorg voor droeg, maar het staatsgezag verzwakte in die periode. De boeren kregen zelf meer zeggenschap. De bomen leveren schaduw en voedsel voor het vee en ze zorgen ervoor dat de wind minder vrij spel heeft. In gebieden met veel bomen is het aantal stofstormen afgenomen, waardoor de jonge gewassen minder vaak worden vernield.”

Dus die boeren raakten gemakkelijk overtuigd?

“Toen er in 2005 weer een periode van heftige droogte was, zag je dat er in de dorpen die bomen om zich heen hadden, aanzienlijk minder kindersterfte was dan in de dorpen zonder bomen. De bomen leverden ook in tijden van schaarste veevoer en brandhout. Langzamerhand raken steeds meer boeren overtuigd van het nut van bomen. Het aanplanten van bomen is in zo'n klimaat moeilijk. Het is gemakkelijker en goedkoper om kleine boompjes die zich van nature uitzaaien te beschermen.”

Dan hoef je als ontwikkelingswerker niet zo veel meer te doen, lijkt me.

“Voorlichting blijft voorlopig belangrijk. Het belang van bomen is nog lang niet overal bekend. In ons nieuwste project willen we boeren uit gebieden met weinig bomen in de bus meenemen naar gebieden met meer bomen en hen met de boeren daar laten praten. Onze ervaring is dat de helft van de boeren die meegaat, overtuigd raakt en zelf ook bomen op hun land gaat beschermen.”

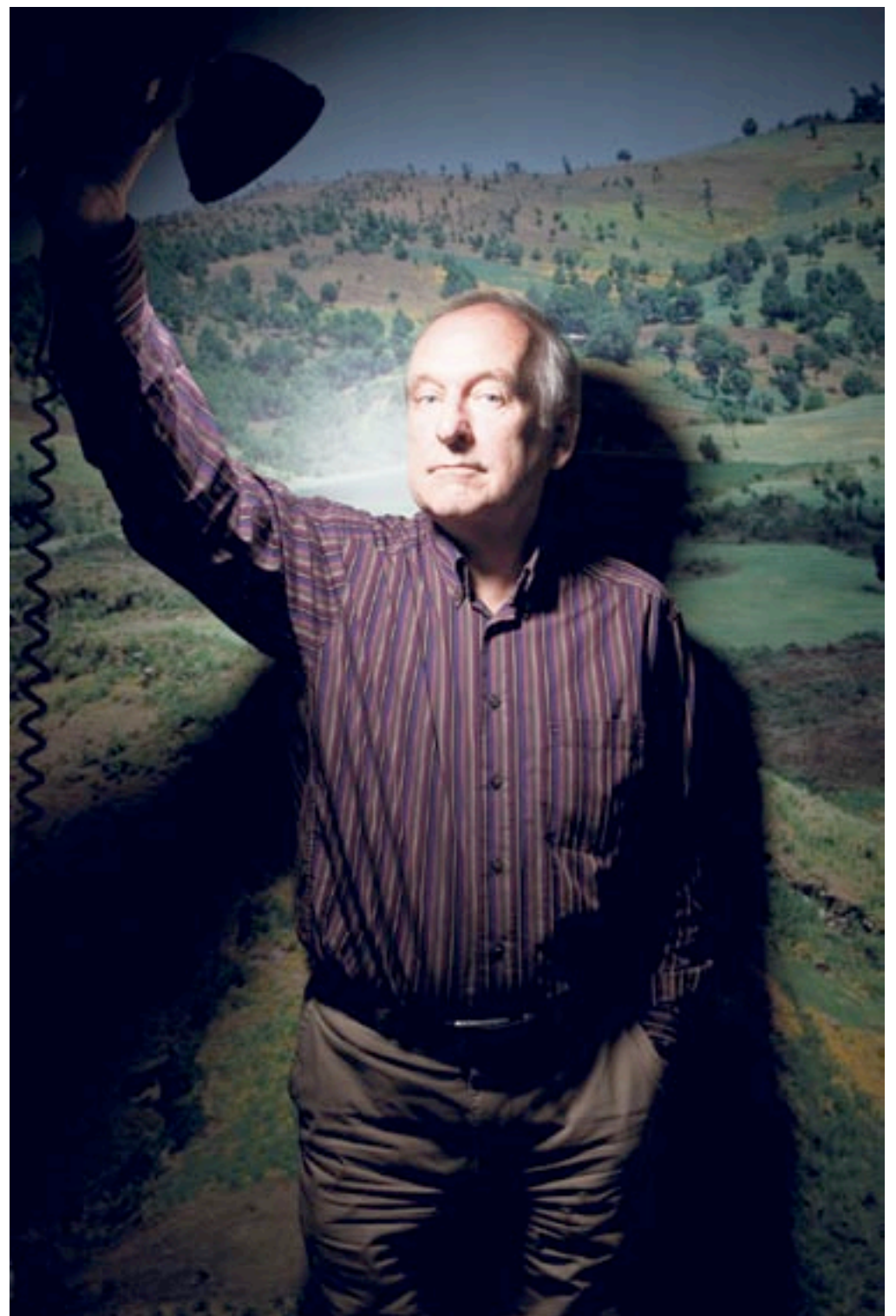
De afgelopen paar jaar bent u veel in de media geweest: er stonden onder meer artikelen in de New Scientist, The New York Times, de Volkskrant en kort geleden in Der Spiegel. De BBC heeft een documentaire gemaakt.

“Journalisten zijn enorm geïnteresseerd. Ze willen graag een positief verhaal over de Sahel vertellen, ze zijn moe van alle rampenverhalen over Afrika. Elk groot artikel genereert weer een storm aan media-aandacht. De belangstelling in Nederland is tot nu toe niet zo groot. Ik weet niet waarom. Alleen de Volkskrant heeft het onderwerp opgepikt.”

Is die media-aandacht belangrijk voor u?

“Het is belangrijk voor de financiering. Wij krijgen ons geld grotendeels van private financiers. Ons nieuwste project, waarin we boeren in de bus zetten, wordt bijvoorbeeld betaald door een club Londense bankiers die vorig jaar het artikel in de New Scientist hadden gelezen. En ik vind het ook belangrijk dat dit positieve verhaal over Afrika meer bekendheid krijgt. Maar ik heb niet te klagen: binnenkort komen er stukken in Time Magazine en in Le Monde en CNN is bezig met een documentaire.”

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

Sahel-onderzoeker Chris Reij staat binnenkort in Time Magazine en Le Monde

VU-studenten in ‘Nova College Tour’

Wouter Bos genereerde een storm van publiciteit toen hij zei dat hij niet samen met Geert Wilders wil regeren. Het gebeurde afgelopen maandag bij de opnames van de ‘Nova College Tour’ in de Griffioen.

DIRK DE HOOG

“Geert Wilders staat een heel ander Nederland voor dan ik. Als het aan hem ligt, verandert Nederland in een vervelend, koud en kil land”, zei Bos in de Griffioen, waar hij door VU-studenten en presentator Twan Huys werd ondervraagd. De PvdA-leider en minister van Financiën voegde

eraan toe wel de zorgen en angsten van veel Nederlanders over de multiculturele samenleving serieus te nemen.

De makers van het programma houden van een strakke regie, zo bleek bij de opnamen die maandagochtend om negen uur al begonnen. Dat tijdstip was een reden waarom het enige moeite kostte genoeg studenten op te trommelen, maar uiteindelijk kwamen er toch zo'n honderd opdagen. De achterste rijen stoelen waren met zwarte doeken afgeschermd, zodat de zaal vol leek. Een van de weinige gekleurde studenten werd uit de zaal geplukt om op het podium te gaan zitten. Een oudere man op de voorste rij werd naar achteren gedirigeerd. “Het is ten slotte een studentenprogramma”, verontschuldigde presentator Huys zich. Toen was het vooral wachten. Nova

had namelijk nog een bus scholieren van het ROC Asa Wibaut (Regionaal Opleidings College) besteld, maar de chauffeur kon het theater niet vinden. Na een uur kwamen ze toch nog. Toen waren er ineens wel hoofddoekjes en zwarte hoofden met honkbalpetten.

Zwarte koffie

“Onze leraar heeft dit bedacht”, zei een van de scholieren. Zij stelden geen vragen aan Bos. Dat deed masterstudent beleid, communicatie & organisatie Janet Tankink wel, als eerste. “Hoe belangrijk is netwerken voor u geweest om te bereiken wat u nu bent geworden?” Bos zei dat zowel in het bedrijfsleven als in de politiek het belangrijker is om prestaties te leveren dan om feesten en recepties af te lopen. Zijn keuze om

na een loopbaan bij Shell toch voor de politiek te kiezen, was vooral een kwestie van hartstocht. “Doe wat je passioneert.”

Naar verluidt had Bos vooraf aan het debat om veel sterke zwarte koffie gevraagd. Maar of hij die nacht slecht geslapen had vanwege zijn drie weken oude zoon, bleef in het midden. “Mijn kinderen en mijn vrouw houd ik principieel buiten de publiciteit. Daar ligt een grens. Daar ga ik niets over zeggen.” Wel bekende hij tijdens zijn studententijd wel eens dronken te zijn geweest en spacecake te hebben gegeten. Die smaakte vies, zodat het bij één keer is gebleven. Blows deed hij niet, want hij wilde niet roken.

Nova College Tour is 13 mei op Ned. 3 uitgezonden en te bekijken via uitzendinggemist.nl.